

3. Zrelost nekega mladeniča

Ustanovitelj Opus Dei — življenjepis sv. Jožefmarija Escrivája.

27. Avg. 2017

↗ Nazaj na kazalo

Pretresom, ki jih je doživela družina, je sledila dolga vrsta duševnih bolečin in gmotnega odrekanja, kar je globoko zaznamovalo njegov prehod iz otroštva v dobo odraščanja. Najbrž je to eno izmed najbolj meglenih obdobj njegovega

življenja. Morda se je kriza vlekla nekaj mesecev, ko je sam v sebi bojeval trdovratno in bolečo bitko. Kot odrasel mož bo kasneje v vzdušju zaupnosti prikrito namignil, da so bila za nekaj časa prekinjena tista prijateljska kramljanja z gospodom Joséjem, v katerih je sin očetu odkrival srce in ga prosil za nasvet.

Od smrti njegove sestre Chon dalje je v glavi premleval neko idejo, ki ga je zbadala kakor trn. Šlo je za misel, ki ga je neprestano mučila, kadar je videl, kako se usoda kruto znese nad nedolžnimi. Zakaj, Gospod, zakaj? Jožefmarija, ki je bil še otrok in je imel izostren čut za pravičnost, se je izgubljal v turobnih premišljevanjih in skušal ugledati žarek svetlobe, ki bi razsvetlil to, kar je bilo njemu nedoumljivo. Vse je bilo zaman. Slabost njegovih čustev mu je onemogočala, da bi jasno videl smisel:

Že ko sem bil majhen, sem mnogokrat premišljeval o dejstvu, da je mnogo dobrih duš, ki morajo na zemlji veliko trpeti; vsakovrstne tegobe: izgubo premoženja, propad družine, ko morajo pustiti, da je potlačen njihov upravičeni ponos ... Istočasno pa sem gledal druge ljudi, ki niso bili videti dobri – ne rečem, da niso bili, ker nimamo pravice nikogar soditi –, katerim je vse čudovito uspevalo. Nekega lepega dne pa mi je prišlo na misel, da tudi slabi delajo nekaj dobrega, čeprav tega ne počnejo iz nadnaravnega nagiba; in razumel sem, da jim je Bog na neki način moral dati nagrado na zemlji, saj jih kasneje ne bo mogel nagraditi v večnosti. Takrat sem se spomnil na tisti rek: Pitamo tudi vola, ki bo šel v zakol.^[1]

V Logroñu se je začel Jožefmarijev nemir in njegov odpor do sprejemanja novega položaja. Njegova velikodušnost, ta zagon, da

bi se brez zadržkov, na vso moč razdal drugim, se ni skladala s povprečnostjo niti z gmotno preudarnostjo njegove družine. Bilo mu je težko doumeti, da je moralno bogastvo nekaj mnogo višjega od gmotnih dobrin.

Njegova mati, ki ji je pomagala Carmen, je imela na skrbi tisoč domačih opravil: kuhanje, pranje, pogajanje za ugodnejše cene pri nakupih na tržnici. O očetu vemo več intimnejših podrobnosti, ki so bile najbrž znane tudi sinu. Zaradi varčevanja si je gospod José namesto malice sredi popoldneva dovolil en bonbon, s katerim je nekako zaposlil svoj želodec. Čeprav ni prenehal s kajenjem, si je določil dnevni odmerek šestih cigaret, ki si jih je sam zvijal in jih skrbno shranjeval v srebrni cigaretnici, ohranjeni kot spomin na boljše čase.^[2] V domačih financah je vladalo varčevanje in stroški so bili podvrženi previdnemu

nadzoru, skladno z izrekom gospe Dolores: »Česar nimamo, tega si ne moremo privoščiti.«^[3] V

Jožefmarijevih očeh je bilo ob domačem ognjišču vse zaznamovano s trpko revščino, ki mu je zaradi njegove vihravosti postajala nevzdržna. Tako da so se v njem dvigali uporniški vzgibi, ki jih je le stežka zadrževal. Ob njegovi velikodušnosti in požrtvovalnosti ga je molčeče trpljenje njegovih staršev silno bolelo.

Ko se je ta vihar razjasnil, ko je malo pozneje jasno uvidel krščanski smisel tega uboštva, je postal ponosen prav na tisto, kar je v svojih deških letih štel za družinsko sramoto; to je veselo razglašal in se v družbi svojih duhovnih otrok spominjal:

Če mi v obraz mečejo uboštvo mojih staršev, bodite veseli in recite, da je tako hotel Gospod, da bi se naše Delo, njegovo Delo, uresničilo brez

človeških sredstev; tako na to gledam jaz. Sicer pa so moji starši, moji molčeče junaški starši, moj véliki ponos.^[4]—

A v tistem času tega še ni doumel. Revščina je nedvomno s seboj prinašala raznorazna ponižanja. Širnemu sorodstvu gospe Dolores je Logroño pomenil kraj pregnanstva za Escrivájeve; in po mnenju nekaterih od njih so si to izgnanstvo zaslužili.

Najtrša preizkušnja, ki jo je prestajal Jožefmarija, bolj boleča od pomanjkanja, je bilo tiho trpljenje staršev, katerih nasmeh in vedrost sta odsevala notranje obvladanje, s katerim sta sprejemala stiske. Vendar pa so skozi ta krotki plašč ljubeznivosti presevala tudi številna odrekanja, skrita pod njim. To je fanta, namesto da bi ga pomirjalo, spravljal iz sebe. Kipeče valovanje je boleče udarjalo v notranjosti

njegove duše. Mladenič si ni drznil o tem spregovoriti z gospodom Joséjem. Začasno so bili prekinjeni tisti zaupni pogovori med nedeljskimi sprehodi. Govorila sta o drugih temah. Jožefmariju se je namreč zdelo nepravično in neplemenito razglablјati o tem, »kar bi lahko ranilo občutljivost njegovih staršev«. ^[5]

Iz srečnih otroških dni je Jožefmarija v spominu ohranil neko ilustrirano ploščico, ki je zaradi okoliščin postala del njegove duhovne zakladnice. Bili sta to dve japonski risbi; na eni je pisalo:

Domišljavi človek, in prikazovala je okrog mize zbrano družino, zgoraj na visokem stojalu pa veliko luč. Od daleč je bila tista luč privlačna, zbujala je pozornost. Če pa si se približal, si videl, da je bila družina hladna, brez luči in topline ognjišča. Druga risba je nosila naslov: razumni

človek. To je bila druga družina, ki je imela luč zelo blizu, na mizi, sredi med njimi. Ni zbujala pozornosti, ni bila nekaj razkošnega. Toda kdor se je približal, je tam našel družinsko vzdušje.^[6]—

Bog je hotel, da odrešilna pomoč pride preko njegove družine. Med svojimi je Jožefmarija našel toplino naklonjenosti. Nato je čas učinkoval kakor pomirjevalo zoper tisti nemir in razburjenje. Kasneje pa je fant odkril globoki smisel tistih dogodkov. Ne samo da se je obrnilo dojemanje v njegovem razumu in je tisto, kar mu je prej zbujalo sramoto in ponižanje, zasijalo z lepoto kreposti, temveč je tudi doumel red božje previdnosti in božjo logiko, zaobjeto v sosledju dogodkov:

Bog me je vodil skozi prestajanje vseh ponižanj, skozi tisto, kar se mi je zdelo sramotno, in v čemer sedaj vidim mnoge kreposti svojih staršev.

To povem z veseljem. Gospod me je moral pripraviti; in ker je bilo moje najbližje okolje tisto, kar me je najbolj bolelo, je udaril tam.

Vsakovrstna ponižanja, ki pa so bila istočasno sprejeta s krščanskim gospostvom: to vidim sedaj, in vsak dan bolj jasno, v večji hvaležnosti Gospodu, svojim staršem in svoji sestri Carmen ...^[7]

Nato je z zavestnim razvijanjem svoje osebnosti fant začel pridobivati za svoja leta neobičajno zrelost. Med svojimi prijatelji je bil videti resen in premišljujoč, kar ni bilo nezdržljivo z veseljem in prekipevajočim smislom za humor. Gospa Dolores je na zelo pomenljiv način govorila, da je Jožefmarija »vedno bil odrasel otrok«. ^[8] S plavanjem proti toku in ne da bi ga težke okoliščine zagrenile, se je njegova mladostna kriza umirila. In naposled je njegov duh že zgodaj postal odprt za ideale mladosti. Ko se bo vračal k temu nemirnemu

obdobju svojega življenja, bo tako za vse našel besede odpuščanja in hvaležnosti: ***Gospod***, tako nam piše, ***je vse počasi pripravljaj, naklanjal mi je milost za milostjo in se pri tem ni menil za moje pomanjkljivosti, za moje otroške in mladostne zmote.***^[9]—

* * *

Če jih gledamo posamič, nam podatki iz Jožefmarijevega šolskega spričevala bolj malo povedo o njegovi osebnosti in so zgolj namig za vrednotenje njegovih umskih sposobnosti. Kljub vsemu pa spričevalo posredno kaže na nezanemarljive informacije o fantovem značaju in interesih.^[10]—

Na izpitih v četrtem letniku gimnazije (1915/1916) je dobil oceno odlično s pohvalo pri predmetu književnost in pisanje. Pohvala ni bila zgolj častna, temveč je bil zaradi nje tudi oproščen plačila šolske takse

za en predmet v naslednjem letniku; poleg tega je lahko tudi po svoji izbiri določil predmet, pri katerem se bo štela ocena odlično s pohvalo.

Jožefmarija je to pravico uveljavljal in 1. septembra 1916 ravnatelju gimnazije poslal prošnjo, naj se nagrada, ki jo je prejel pri književnosti in pisanju, upošteva pri predmetu splošna zgodovina.^[11]

Profesor književnosti je bil gospod Luis Arnaiz, mož prefinjenega čuta za literaturo in nagnjen k estetski čustvenosti.^[12] Po Jožefmarijevih besedah ni mogel zadrževati ganjenosti ob glasnem branju Cervantesa, kar je v fantu vzbujalo neke druge daljne spomine. Namreč med knjigami, večinoma klasičnimi deli, ki so jih Escrivájevi prinesli iz Barbastra, je bila tudi lepa stara izdaja Don Kihota v šestih knjigah. Že kot otrok je listal po njih in si ogledoval ilustracije.

Pri urah književnosti je Jožefmarija užival ob klasikih, od srednjeveških piscev pa do zlate dobe španske literature.^[13] V kasnejših letih bodo literarne in zgodovinske anekdote, v prozi ali v verzih, sveže in spontano prihajale na dan v povezavi s krščanskim naukom.

Nekoč je na veliki četrtek glasno opravljal svojo osebno molitev in vanjo vnašal spoznanja iz svoje mladosti:

Od otroštva, Gospod, odkar sem prvikrat imel priložnost prelistati tisto galicijsko poezijo Alfonza Modrega, sem bil ganjen ob spominu na nekatere izmed njegovih kitic.

Ganile so me tiste hvalnice, na primer tista o menihu, ki je v svoji preproščini sveto Marijo prosil, da bi videl nebesa. In odšel je v nebesa v svoji molitvi – to razumemo vsi mi, to razumejo vsi moji otroci, vsi, ker smo kontemplativne duše –, in ko se je

vrnil iz svoje molitve, ni prepoznal nobenega meniha v tistem samostanu. Minila so tri stoletja! Zdaj to razumem še na prav poseben način, ko razmišljam, da Ti čakaš v tabernaklju že dva tisoč let, da bi te jaz lahko častil in ljubil in Te posedoval; da bi Te jaz lahko jedel in se hranil s Teboj, sedal za tvojo mizo, se pobožanstvil! Kaj so tri stoletja za dušo, ki ljubi? Kaj so tri stoletja trpljenja, tri stoletja ljubezni za zaljubljeno dušo? Zgolj trenutek!^[14]

Branje je v mladih letih globoko prevzelo njegovo dušo in jo navdalo z lepoto. Ob mnogih priložnostih si bo s književnimi spomini pomagal pri predstavljanju svojih načrtov ali idej; kot je vidno na primer v pismu, datiranem v Rimu, 7. 6. 1965, pol stoletja po njegovih gimnazijskih letih v Logroñu:

Sedaj zopet ozelenijo moji mladostni užitki, ko prebiram staro špansko

književnost, ki se je poslužuje tudi Gospod, da bi me potrdil v svojem miru. Naj pojasnim na primeru: ti veš, kolikokrat sem to povedal, da kadar meni, ki sem grešnik, prepogosto pripisujejo razodetja in prerokbe (!) – nič manj kot to –, vse to ni nič res. Kvečjemu spričo vere ljudi dopustim možnost – ker se mi zdi pravično –, da če je to, kar pravijo, res, potem je sad božje dobrote, ki jim daje nagrado za vero in za druge njihove kreposti. Ampak, io non c'entro per niente.

Ko sem torej bral Gonzala de Bercea in njegovo Življenje sv. Dominika iz Silosa – prav rad mu priznam, kar sam pravi: »Zares je vredno, kakor menim, zvrhanega kozarca vina« – in upoštevajoč vse od leta 200 do 900, in še bolj to, kar prihaja od svetnika h grešniku, mi je bilo v tolažbo kakor veliko božje razsvetljenje, ko sem prebral: »Prerokoval je čas, ki bo v bodočnosti prišel, / a kljub lastnemu

prerokovanju, ga sam ni razumel.«
Ali ni to blagoslov z neba, da celo iz
razvedrila izluščimo božansko
modrost, ki jo je na papir pretil neki
duhovnik pred več kot sedemsto leti?

In da nadaljujem z razvedrilom, ti
bom povedal še drugo – da tako
rečem – literarno zgodbo; moral bi
reči: zgodbo iz moje literarne
zmešnjave.

Nemalokrat sem se – pri
razpravljanju o duhovnih rečeh – rad
spomnil verza, ki sem ga pripisoval
Pesmi o Cidu: »in molitev je jezdila v
nebo«. Ne reci mi, da nima izrazne
moči. V teh dneh pesem znova
prebiram in moral sem priznati, da je
moj stari spomin v dobri veri zagrešil
napako, ki jo skorajda lahko
označimo kot neodpustljivo. Namreč
izvirnik, če dobro pomislim, je
mного bolj realističen in vsebuje več
naše teologije. Takole se glasi: »po
opravljeni molitvi je odjezdil«.

Najprej molitev, potem pa na konja: kar pomeni delati, boriti se – biti pripravljen na boj; delo in boj pa za kristjana pomeni molitev. Menim, da se ta verz iz junaškega epa prav dobro prilega našemu epu običajnih in kontemplativnih kristjanov. Bolje kot oni drugi, ki je megleno izviral iz rane, ki je ostala v moji mladostni domišljiji.^[15]___

* * *

Carmen je brata štela za »normalnega fanta odprtega značaja«^[16]; toda ko je bil čas za razvedrilo, je Jožefmarija, če so bila navzoča dekleta, kazal nekoliko zadržanost. Na plese ni hodil; med drugim tudi zato, ker se ni nameraval naučiti plesati. Oče pa je bil, prav nasprotno, izvrsten plesalec. »Tvoj oče,« mu je pripovedovala gospa Dolores, »je bil sposoben plesati na noževi konici.«^[17]___ Na vsak način je mati želela vnaprej

pripraviti to, kar je bilo običajno predvidljivo: da se bo sin prej ali kasneje zaljubil v kakšno dekle. Zato ni odlašala in mu je dala zdrav nasvet, zaobjet v ljudskem pregovoru: »Če se misliš poročiti, si poišči ženo; ne tako lépo, da privlači, ne tako grdo, da prestraši.«^[18]___

Prva leta njegovega odraščanja so mu odvzela veliko njegove zadržanosti in otožnosti ter razkrila obzorje mladostne vihravosti. Ker je bil skrajno urejen in natančen, Jožefmarija ni trpel nereda in je v takšnih primerih reagiral nepotrpežljivo, živčno in naglo.^[19]___ Prav mogoče je, da je ta nestrpna nepopustljivost do majhnih nepazljivosti glede reda imela skrite povezave z njegovim zanimanjem za geometrijo in matematiko; toda jasno je, da eksaktne vede niso nosile odgovornosti za njegov močni značaj.

Vse svoje življenje se je Jožefmarija moral boriti proti naravni silovitosti svojega temperamenta, da bi zajezil ta hudournik zdrave energije in ga spremenil v obvladano silo ter v srčnost duha za kljubovanje oviram.

[20]

V njegovem značaju pa je bila še druga poteza, ki je, sicer na drugačen način, izdajala mladostno razvnetost. To je bil njegov romantični idealizem. Žilica, ki je utripala zdaj v pesniškem, zdaj v goreče domoljubnem tonu; ali pa se prelivala v vzvišena čustva svobode in pravičnosti, kot se mu je zgodilo v primeru irske neodvisnosti.^[21]

Družina je tedensko prejemale revijo »Blanco y Negro«, obogateno z obsežnimi fotografskimi reportažami prve svetovne vojne. Vsa Španija, čeprav je ohranila nevtralnost, je bila razdeljena na simpatizerje do ene ali druge strani. Gospod José je imel izstopajoče germanofilske težnje,

morda zaradi sovraštva, ki je v Severni Aragoniji živelo še eno stoletje po invaziji in izgredih Napoleonovih čet.

Toda tisto, kar je sina zares razburilo v primeru Irske, je bilo vprašanje verske svobode: ***Takrat, pripoveduje, sem imel kakšnih petnajst let in sem v časopisih željno spremljal dogodke prve svetovne vojne ... Predvsem pa sem molil za Irsko. Nisem bil nasprotnik Anglije, ampak zagovornik verske svobode.***

[22]

* * *

Tistega poletja 1917 sta se oče in sin, znova skupaj na dolgih sprehodih, pogovarjala o Jožefmarijevih poklicnih željah. Naslednje leto bo končal gimnazijo in treba se je bilo vnaprej odločiti, v katero strokovno smer se bo podal. Fant ni imel pomislekov. Odločil se je. Nameraval je postati arhitekt, saj je bil zelo

nadarjen za matematiko in risanje. Gospod José ga je na lep način skušal usmeriti v pravo, ker je imel dar govora ter sta mu bili všeč zgodovina in književnost; in znal je ravnati z ljudmi.

Jožefmarija se ni pustil prepričati. V očetovem izreku, češ da hoče sin postati »odličen zidar«^[23], je treba videti nekaj več kot zgolj kanček lahne hudomušnosti. Fantova namera, da se loti dragega in dolgotrajnega študija arhitekture, bi za družino pomenila hudo finančno žrtev, ki se je študent takrat morda ni zavedal, čeprav je potem, mnogo let pozneje, moral priznati: ***Doma so mi omogočili nadaljevanje šolanja, da bi kljub finančnemu zlomu družine dosegel univerzitetno izobrazbo, čeprav bi me po pravici lahko poslali delat.***^[24]

Ostalo mu je še nekaj mesecev čakanja. Premor, ki je z minevanjem

časa vedno bolj pritiskal na dušo gospoda Joséja. Toda Bog bo povedal svoje. In Bog je imel zadnjo besedo, s čimer se je še enkrat pokazalo, da so Gospodova pota skrivnostna.

Leta 1934 je z zornega kota svojega duhovniškega poklica Jožefmarija premišljeval o tem, kam bi ga lahko privedle njegove poklicne ambicije iz leta 1917:

Duhovniški poklic! Kje bi bil sedaj jaz, če me ti ne bi poklical? Verjetno bi bil domišljav odvetnik, nadut literat, ali pa arhitekt, plačan po svojem delu (vse to je bilo v mislih takrat, leta 1917 ali 1918).^[25]

↗ *Naslednje poglavje*

↗ *Nazaj na kazalo*

.....

[1] Navaja Álvaro del Portillo, *Sum.* 67; *Meditacija* z dne 4. 2. 1962.

Jožefmarija takrat še ni prišel do globokega pomena tega, kar pravi v *Poti*, št. 699: ***Križ, delo, stiske: imel jih boš, dokler boš živ. – Po tej poti je šel Kristus in učenec ni večji od Učitelja.***

[2] Prim. *La Gaceta del Norte*, Logroño, 28. 6. 1975, str. 3 (pogovor z Manuelom Cenicerom).

[3] Prim. AGP, P06, V, str. 267.

[4] *P 4919*, 14. 10. 1971.

[5] Pripomba, ki jo je neposredno od ustanovitelja slišal msgr. Javier Echevarría (prim. *Sum.* 1814).

[6] *Pismo* 24. 10. 1965, št. 29. Pred tem je dne 2. 9. 1931 zabeležil v svojih *Zapiskih* (št. 259): ***Vse to me spominja na neko zanimivo japonsko risbo: praktičen človek (apostolski, bi rekli tukaj) postavi***

svojo edino svetilko čim bližje, da bi ponoči svetila njegovi družini, ki se kratkočasi in kramlja ob soju ponižnega plamena. Domišljavi človek (psevdoapostol) pa svetilko postavi na dvajsetmetrski steber, da bi si ljudje od daleč mislili: Kako čudovito luč imajo tam zgoraj! Vendar ne sveti niti tujcem niti ne daje topline krogu domačih, ki jih razen tega pušča v temi.

[7] AGP, P01 1975, str. 357–358.

[8] Prim. Francisco Botella, *Sum.* 5612.

[9] *Meditacija* z dne 14. 2. 1964. K spremembi in dozorevanju njegovega značaja so na poseben način pripomogli njegovi starši. Nikdar ni pozabil tega zgleda in vsega, kar je dolgoval svojim domačim, kot beremo v nekem pismu iz leta 1949: ***Prav blizu svojega srca sem imel dobre zglede, ki so s plemenitim veseljem sprejemali nesrečo, ki niso***

napihovali bremena svetega križa in ki niso zanemarjali svojih stanovskih dolžnosti (Pismo 8. 12. 1949, št. 202).

Med nekim srečanjem z odraslimi zaposlenimi v Mehiki 27. maja 1970 je msgr. Escrivá de Balaguer to zgodbo povzel z naslednjimi besedami: ***Mojemu očetu posli niso prav nič uspevali. In Bogu sem za to hvaležen, kajti tako jaz vem, kaj je uboštvo; drugače tega ne bi vedel. Vidite, kako dobro je to? Sedaj imam svojega očeta še bolj rad ... Bilo je tako čudovito, da je znal ohraniti globoko vedrost in stisko prenašati v plemenitem in krščanskem miru*** (AGP, P01 1970, str. 913).

[¹⁰] Prim. *Dodatek VIII.*

[¹¹] V pismu piše takole: ***[...] vam z dolžnim spoštovanjem sporoča: da po prejeti oceni odlično z možnostjo nagrade pri predmetu***

književnost in pisanje, na izpitih junija letos, in glede na pravico do nagrade skladno z veljavnimi določbami, naproša vas, da mu omenjeno nagrado pripišete k predmetu splošna zgodovina književnosti. Prosilec se nadeja, da boste prošnji ugodili, in naj vas Bog obvaruje še mnogo let.

Logroño, 1. september 1916. (V šolskih zapisih, št. 265/6935; Gimnazija Práxedes Mateo Sagasta).

[¹²] O profesorskem kadru: prim. arhiv Gimnazije Práxedes Mateo Sagasta v Logroñu: »*Personal facultativo de este Instituto durante el curso de 1916 a 1917 con expresión de la fecha en que ingresaron en el profesorado los catedráticos numerarios y el número que ocupan en el escalafón de 1 de enero de 1915, aprobado por Real Orden de 9 de febrero de 1916*«.

[13] Prim. Álvaro del Portillo, *Sum.* 64 in 65; Pedro Casciaro, *Sum.* 6331; Javier Echevarría, *Sum.* 1812.

[14] AGP, P01 1970, str. 487–488; AGP, P06, V, str. 275; navaja Álvaro del Portillo, *Sum.* 65.

Hvalnica št. 103: »Como Santa Maria feze estar o monge trezentos anos ao canto da passarya ...«:

»... fez-lo entrar en hua orta / en que muitas vezes ja

Entrara; mais aquel día / fez que hua font'achou

mui crara e mui fremosa / e cab'ela s'assentou.

... A tan gran sabor avia / daquel cant'e daquel lais,

que grandes trezentos anos / esteveo assi, ou mays ...«

(*Cantigas de Santa Maria*, ur. Walter Mettmann; *Acta Universitatis Conimbrigensis*, 2. knjiga, 1961, str. 6–7; Coimbra 1954–1972).

[¹⁵] Pismo 3647, 7. 6. 1965. V zvezi s književnimi navedki v pismu, prim. Gonzalo de Berceo, *Vida de Santo Domingo de Silos*, kitica 757 (v: *Poetas Castellanos anteriores al siglo XV*, BAE, 57. knjiga, Madrid 1952, str. 63); in R. Menéndez Pidal, *Cantar del Mío Cid*, 3 knjige, Madrid 1908–1911, str. 518, 910 in 1027 (glede verzov 54–55).

Omenjeni verzi iz pesnitve opisujejo Cidov odhod v izgnanstvo: njegov prihod v Burgos, molitev v tamkajšnji stolnici ter izhod skozi obzidje v smeri prečkanja reke Arlanzón:

»La oración fecha, / luego cavalgava;
salió por la puerta / e Arlançon
passava.«

Jožefmarija je v sebi ohranil duhovno pesniško aromo brez zgodovinskih okoliščin, tako da se v njegovem spominu strastni vzgibi združujejo s kipenjem pobožnosti. Branje te pesnitve v mladih bralcih dejansko zbuja poplavo idealov zaradi junakove trdnosti, plemenitosti, zvestobe in vljudnosti. Refleksija o teh temah je brez kakršnegakoli dvoma pustila globoko sled v Jožefmarijevih fantovskih čustvih.

»Cid,« pravi zgodovinar o tem junaku, »je vedno zbujal veliko zanimanje, ki utripa v njegovem vélikem težavnem in nehvaležnem podvigu, [...] ter bo vselej predstavljal močno spodbudo za mladino« (prim. R. Menéndez Pidal, *La España del Cid*, Espasa-Calpe, S.A., Madrid 1947, 1. knjiga, spremna beseda).

[16] Álvaro del Portillo, *Sum.* 75.

[17] Álvaro del Portillo, *Sum.* 87.

[18] Álvaro del Portillo, *Sum.* 87.

[19] Prim. Álvaro del Portillo, *Sum.* 96.

[20] Ustanovitelj je sam priznaval, da ima močan karakter – **un caratteraccio**, je govoril po italijansko –, in pojasnjeval, da »je Gospod po svoji milosti hotel uporabiti tudi to pomanjkljivost, da bi ga naučil nepopustljivosti, kadar obramba božjih pravic zahteva, da ne popuščamo; resnici na ljubo se nam to ni zdelo pomanjkljivost, temveč eden od darov, ki ga je tudi človeško gledano Bog naklonil našemu ustanovitelju in ki ga je nenehno bolj in bolj uporabljal v službi nadnaravne kreposti srčnosti« (prim. Álvaro del Portillo, *Sum.* 96).

[21] Od protestantske zasedbe ozemlja v času Elizabete I. in strašnega Cromwellovega zatiranja (1649), je

prevladovala krivična podvrženost irskih katoličanov do novih protestantskih gospodarjev. V 18. in 19. stoletju se je prav počasi popravljala civilna in kazenska zakonodaja, ki je katoličane izločala iz političnega in družbenega življenja.

Kljub vsemu pa je še vedno obstajala verska diskriminacija; in ko se na začetku 20. stoletja pojavi močno gibanje za samostojnost, ima protestantski pregovor v Ulstru še vedno pridih starega protipapeštva: *Home Rule is Rome Rule.*

Ko pride do prve svetovne vojne in je bila Anglija že v vojni, so privrženci neodvisnosti iskali priložnosti za oboroženo vstajo ob pomoči Nemčije. Orožje, poslano s podmornico, so zasegli Angleži; vendar se vstaja, ki je bila določena za 23. april 1916, izvede v tistem velikonočnem tednu. Upor je angleška vojska zatrla in 3.

maja so se začele usmrtitve nekaterih upornikov ali domoljubov. Irska neodvisnost je bila priznana šele leta 1921.

O dogodkih je poročal španski tisk in so bili vsekakor javno znani. Prim. *The Times – History of the War*, 8. knjiga, London 1916, str. 414 sl.

^[22] Navaja Álvaro del Portillo, *Sum.* 76; prim. tudi Javier Echevarría, *Sum.* 1816. Fotografski prispevki revije »Blanco y Negro« so sledili vojnim dogodkom.

^[23] Prim. Javier Echevarría, *Sum.* 1825; Álvaro del Portillo, *Sum.* 101; Paula Royo, *Sum.* 6300.

Tega se je spominjal v poslednjih letih svojega življenja. Med potovanjem v Brazilijo leta 1974 je ustanovitelj posvetil nekaj oltarjev; in ko je energično vihtel lopatico, da bi namestil oltarni kamen v oltar in ga zapečatil, je nekemu izvedencu, ki

je stal zraven, dejal: ***Kako slabo mi gre! Kajne, sin moj? In jaz sem hotel biti arhitekt ... Ti me ne bi najel niti kot zadnjega zidarja*** (AGP, P04 1974, I, str. 42).

[24] — *Zapiski*, št. 1688.

[25] — *Zapiski*, št. 1748.

Andrés Vázquez de Prada

© Fundación Studium

pdf | document generated
automatically from [https://opusdei.org/
sl-si/article/3-zrelost-nekega-mladenica/](https://opusdei.org/sl-si/article/3-zrelost-nekega-mladenica/)
(15. Mar. 2026)